

Izhaja tedensko. Poština plačana v gotovini. Uredništvo: Narodni dom, Tajništvo Narodno-socialistične stranke. Te ef. št. 77. Inzerati po dogovoru.

NOVA PRAVDA

Posamezna številka stane K 1-50.

Upravništvo: Ljubljana, Građište 7, levo. Telefon št. 77.

Naročnina: Mesečno 6 kron.

Ljubljana, dne 16. decembra 1921.

Državni voz ne more več dalje kakor vse kaže, so demokrati in radikali s svojo pametjo pri kraju.

Politika, ki sta jo delali ti dve stranki do sedaj, je bila taka, da si je moral biti vsak pameten človek na jasnem, da bode prišel enkrat polom. Druga je bilo pričakovati. Kajti delati s samimi lumparijami, to niti v Jugoslaviji ne more biti trajno. — Priiti bo moralo do velike remedure in to bo tudi prišlo. Naš narod je zdrav in hoče živeti, ne samo živovariti. Na solncu hoče imeti svoj prostor.

Možje, ki so nam do danes vladali, so nam pokazali, kako se ne sme vladati. Malo znamenitih politikov in državnikov je nam dala naša političnorevolucionarna doba. Soditi zmožnosti našega naroda, po možeh, kojih imena čitamo do sedaj dan za dnevom, bi bilo obupati. Ako naš narod ne zamore drugih ljudi, kakor onih, ki so do sedaj vodili našo usodo, potem je boljši, da nehamo z vsako nadaljno politiko.

Toda mi smo trdno prepričani, da temu ni tako. Mi smo trdno prepričani, da ima naš narod dovolj sposobnih in poštenih mož, ki bi bili v stanu pripeljati naš narod na solnce, k sreči in zadovoljstvu.

Ne smemo pozabiti, da živimo v revolucionarni dobi, in revolucija ne prinaša samo dobrot. Ozko zvezana z vsako revolucijo, to nam pove zgodovina, je korupcija. Pri vsaki revoluciji se dogajajo eni in isti prizori in eden teh prizorov je tudi nezmerljivo koristolovstvo gotovih ljudi, ki imajo na jeziku noč in dan državo in narod, v srcu pa ničesar drugega, kakor pohlep po denarju in moči. Saj smo vse to doživeli. Videli smo, kako ljuto se je vodil boj proti poštenosti, kako silno so drveli gotovi ljudje za močjo, za denarjem.

Politično revolucionarna doba se bliža svojemu koncu in proti koncu gre tudi slava in moč onih, ki so brez najmanjše sposobnosti z neprimerno drznostjo, ki je lastna le egoistom in duševnim omejenecem, zasedli najvažnejša mesta v naši državi. Pred dnevi nam je javil brzojav iz Beograda, da je stari lisjak Pašić odklonil novo sestavo vlade. Tudi Pašić je pri kraju s svojo latinščino. Oni Pašić, ki so ga tako radi imenovali velikega državnika, ki pa od blizu ni ničesar drugega, kakor velikanski korupcionist in nasilnež, ki je delal celo svoje življenje le politiko svoje lastne osebe. V tem je imel tudi velike uspehe. Danes je najbogatejši človek v naši državi. In

postati bogat, to je ideal naših velikih politikov in državnikov. Korupcija je dosegla vrhunec, in Pašić — mojster korupcije njej ni več kos. In to je tudi nekaj. To je znak, da se bode korupcija zlomila.

Gotovo so še nekateri, zlasti med demokrati, ki bi še radi dalje ribarili v kalni vodi, ker še nimajo vseh milijonov, ki so si jih zamislili nabasati iz državnih jasl, toda ne pojde več. Čas naše politične revolucije hiti proti koncu in z njim njegova hčerka korupcija.

Danes ne pomaga nobena kriza več. Danes morejo pomagati samo novi možje in nove moče nam morejo dati samo nove volitve. Narod naj napravi pregled in naj pošlje v bodočo skupščino le najboljše med najboljšimi.

Novih mož zahtevamo na krmilo države. Davidović pa ni nov mož, tem manj pa še oni mož, od katerega pričakujemo rešitve. S tem, da je mož demokrat, je dovolj povedano. Ko je Pašić vrnil kralju mandat za sestavo nove vlade, je poveril kralj ta mandat Davidoviću. Pričelo se je glihanje na novo; v glavnem se gre za listnico notranjega ministra. To mesto je silno važno, ker novi minister notranjih poslov bo najbrže izvedel nove volitve, pri katerih se bo odločevalo, ali bodo v bodoče gospodovali radikali ali demokrati. Jasno je torej, da se tu ne gre za osebo notranjega ministra, marveč da se bide ljut boj na življenje in smrt med največjima korupcijskima strankama.

V tem boju za listnico notranjega ministra smo med tem dospeli na mrtvo točko. Davidović zahteva to listnico brezpogojno za demokrate, radikali pa je nikakor nočejo prepustiti demokratom. Pašić je stvar spretno zavlekel do kongresa radikalov, od katerega je baje dobil za nadaljno taktiko popolnoma proste roke. Skoro bi se dalo trditi, da bo speljal demokrate na led; v koliki meri, je v tem hipu težko prerokovati.

Glavni kongres radikalov, ki se se je vršil preteklo nedeljo v Beogradu in v katerega so stavili vse stranke obilo nade, je skoro vse razočaral. Tudi ni razvozljal vladne krize, kot se je prvotno pričakovalo. — Pomen radikalskega kongresa so pa precej zatemnile nedeljske občinske volitve v Zagrebu, ki so zlasti

demokrate do skrajnosti razburile. Radić je postal gospodar Zagreba in lahko se trdi cele Hrvatske. To je pa strahovit udarec za demokrate in njihovo protidržavno politiko. Nikomur ne pade v glavo, da bi zagovarjal zločinsko početje Radića; tembolj pa je obsojati demokrate, ki so Radića pognali v njegovo izdajalsko politiko. Demokratom je bilo ležeče na tem, da Radića iztisnejo iz parlamenta in vlade, naravno: če bi se Radić pridružil radikalom ali kaki

večinski koaliciji, bi v tej družbi strli demokrate v prah in pepel.

Boj demokratov za lastno stranko je povzročil sedanjo krizo in vstvaril Radićevo protidržavno rovarenje. Ta boj pa je tudi vzrok vseh udarcev, ki padajo od vseh strani po naš ubogi državi. In to brezobzirno strankarstvo policajdemokracije je tudi edini vzrok vse socialne bede in draginje, v katero je pahnjeno naše nesrečno ljudstvo. Ali se bomo kedaj spametovali?

Razgled po svetu.

Karol poslednji še ne miruje.

V madžarskem parlamentu se bavijo sedaj s Karlovimi pustolovščini. Karlovi pristaši so se resno sprli s pristaši admirala Horthyja, ki upa, da postane madžarski kralj. Nasprotniki Karlistov so Karlovim pristašem očitali nove pustolovščine, ki jih namerava Karol izvršiti meseca junija prihodnjega leta in se polastiti madžarskega prestola. Za ta slučaj je Karol baje tudi obljubil francoskemu ministrskemu predsedniku, da se namerava kot kralj pridružiti mali antanti. — Mislimo, da se bo mala antanta lepo zahvalila za sumljivo družino kronanega lenuha; da se pa vedno pijani idijot nekoliko pomiri, naj mu pošljejo na Madeiro precejšen sodček ruma.

Komunistično strašilo.

Verižniškim buržujem se strahu ježijo lasje na glavi. Madžarski ministrski predsednik je baje potrdil strahovito vest, da nameravajo komunisti uprizoriti o Božiču leta 1921 po Kr. r. po vseh glavnih mestih Evrope veliko vstajo. Predsedniku so baje celo znani podrobni načrti boljševiske vstaje. — Kje jih je dobil, ni povedal; tudi ni povedal, ali bodo viseli verižniki z glavami navzdol ali navzgor. Kako bodo siromaki jedli o Božiču svoje potice?

Lahi zopet izzivajo!

Fašistovski požigalci zopet rogovilijo. Laško javnost in parlament so razburili z »ljubljskim incidentom«? Ko se je vozil te dni nek italijanski vojaški zdravnik preko naše meje v Italijo in kazal v preveliki meri svojo laško nekulturo in surovost, so ga naše obmejne oblasti kratkoma zaprle, da

ga nauče olike. — Skoro istočasno je prišlo do spopadov v Splitu. Dva civilno preoblečena laška oficirja sta se potepala po mestnih ulicah ter izzivala domače prebivalstvo. Mladi domačini, ki itak s težavo prenašajo vsiljive tuje z laških bojnih ladij, ki so le radi izzivanja zasidrane v splitski luki, so priložili laškemu izzivačem nekaj krepkih zaušnic. Fašisti so zakričali ter kličejo cel svet na pomoč. Sedaj imajo laški zastopniki nalogo, da pozovejo našo vladu k zadoščenju. Naša vlada bi postopala umestno, če pokliče laškemu izzivačem v spomin imena: Vis, Kustoca, Abesinija, Kobarid. Upamo, da bo laške strahopetce pri teh imenih izzivalnost minula!

Nemčija se na tihem oborožuje za maščevalno vojno.

Francozje očitajo Nemcem, da ti kljub določilom mirovne pogodbe izdelujejo na tihem ogromne množine bojne orožja. V skritih kletah imajo nakopičenih na tisoče topovskih cev, mitraljez in drugega morilnega orodja. Maščevalne vojne pa Nemci ne pripravljajo samo s fabrikacijo orožja, marveč tudi s tiskom. Nek nemški general je izdelal nov večbenik za bodočo nemško armado, dočim je spisal nek major roman, v katerem napoveduje za Nemčijo zmagovito vojno za leto 1934. — Naj si bo kakor hoče; istina je, da Nemci ne bodo mirovali in da ima ves njihov tisk gojiti pripravljenost Nemcev za bodoče konflikte. — V Washingtonu v Ameriki pa zboruje razorožitvena konferenca, ki polaga temelj novim vojnem. Kapitalistični prepepači obel strank si lahko podajo roke; vredni so pač drug drugega.

Tedenski pregled.

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO »BRATSTVO« je letos priredilo lep Miklavžev večer. Obdarovano je bilo mnogo pridnih ve-

likih in malih otročičev. »Bratstvo« je s tem večerom pokazalo, da hoče nuditi svojim članom tudi nekaj zabave

Žv pokopan.

Zanimivi so spomini oseb, ki so zale po kakoršnem koli naključju v smrtno nevarnost, in ki se pravočasno rešene spominjajo na vse posameznosti trenotkov prestane groze. Posebno zanimivi pa so taki slučajji, če se gre za človeka višje izobrazbe, kojemu je podana možnost, da nam vse občutke svoje duše v takih momentih jasno in razločno opiše. Junak naše povesti je ameriški geolog mr. V. K. Moorehead iz Čikage, ki je bil poverjen z nadzorstvom izkopanin v gorati pokrajini Ohija.

Delavci so kopali že globoko in navrgli nasip v višini petih metrov. Mr. Moorehead se je približal skrajnemu robu iz zemlje nametane nasipa, da pregleda iz zemlje izkopano kost. Ko se je pa sklonil, se je zrušil pod njim ves nasip, ki ni bil nikjer podprt. Učenjak je zaslislal šum in zdelo se mu je, da se mu odmikajo tla izpod nog; hotel se je vzravhati, da vidi kaj se dogaja, toda v tem hipu je že tudi začutil, kako se zgrinja nad njim zemlja. Vse to se je zgodilo z bliskovito

naglico. Postalo mu je črno pred očmi in začutil je močan pritisk zraka. Med padcem ga je treščila obilica prsti dva do tri metre nazaj. Prevladajoči občutek je bil čut silnega pritiska. Teža zemlje mu je vtisnila deloma gumb njegove lahke obleke v kožo; verižica od ure mu je povzročila na koži rudečo verigasto podplutbo. Dozdevalo se mu je, da ima kožo na čelu razrezano, a bila je to prevara nastala vsled pritiska zemlje, ki mu je vtisnila pletenice slamnika v čelo in povzročila občutek, da ima razrezano čelo. Žepni nožič ga je tiščal s tako silo, kot bi se mu bil žareč vrnil v meso. Končno se mu je dozdevalo, kot bi se mu polagoma lomila hrbtnica. Toda vse skupaj je trajalo le malo časa in silnim bolečinam je sledila kmalu popolna brezčutnost.

»Misli,« pripoveduje nadalje, »so se križale bliskoma; ozirale so se na preteklost, bodočnost in hitele k domačem ognjišču. Na svoj lastni položaj se niti spomnil nisem in sem samo razmišljal, če bi zamogel zopet dihati v slučaju, da se mi posreči pobegniti iz te zagate.«

In zopet se je domislil redkih slučajev. Spomnil se je, da je čital svoječasno o ženah, ki so skrivale v vojnih časih moše pod peskom ali pepelom, da bi jih rešile vojaške službe. Da bi se ti živopokopani ne zadušili, so jim vtaknile skozi pesek male cevi, ki so tvorile zvezo med zuhanjim zrakom in nosnicami pokopancev. Mr. Moorehead pa se je domislil, da bi mu v sedanjem izrednem položaju tudi to sredstvo ne omogočilo dihanja. Poskusil je premakniti roko, toda ni se mu posrečilo; niti prstov ni mogel skloniti. Dihanje mu je bilo povsem onemogočeno in s prsnim košem ni mogel niti dihalnega poizkusa izvesti, nasprotno: teža zemlje mu je iztisnila ves zrak iz pljuč. »Spominjam se,« je pozneje pripovedoval, »kako se mi je zemlja pred obrazom razgrela, ko mi je poslednja sapa pošla.«

Edini premakljivi del telesa je ostala spodnja čeljust. Pod ustmi in podbradkom se je nahajala med dvema robotima kosoma ilovice mala votlina, proti kateri je Moorehead še lahko odpiral spodnjo čeljust in usta. Bilo je to malenkostno razvedrilo in še to mu je

bilo zelo kmalu odvzeto. Stiskal je ustnice, da prepriča, da mu ne uhaja zemlja v usta; toda čez nekaj sekund so se odprla usta sama, in ker sta se med tem oba kosa ilovice razkrojila, se mu je vrnila zemlja v usta. »Spominjam se ostudnega občutka, ko sem poskušal drobce zemlje požirati, in groze, da se zadušim, ki me je nenadno popadla. V tem hipu sem spoznal, da sem izgubljen; toda čudno, da nisem takoj nato občutil nikakega strahu več, in stvar mi je postajala brezbrizna.

Med tem pa so šli delavci na delo, da ponesrečenca rešijo in lotili so se posla s tako spretnostjo in naglico, da da so mu odkopali glavo v treh minutah. Moorehead je začutil, kako se mu je zemlja nad glavo rahlo premikala, in to mu je vzbujalo nekaj upanja. V resnici sploh ni mislil na to, da ga bodo izkopali iz groba, in sedaj se ga je lotevalo upanje.

Lopata ga je slučajno zadela ob glavi in zazdelo se mu je, kot ga je udaril kdo z žarečim železom. Nato so mu oprstili obraz in očistili oči in usta drobcev zemlje. »Iz meni neum-

Našim naročnikom!

Ker naš list pretekli teden radi nepredvidenih ovir ni mogel iziti, bo izšla prihodnja številka „Nove Prave“ v podvojeni obliki.

Upravništvo.

in užitka. Že sedaj se pripravlja »Bratstvo« na Silvestrov večer in obeta, da bo tudi ta večer nudil mnogo lepe, neprisiljene zabave. Opozorjamo vse prijatelje »Bratstva«, naj pridno posejajo vse njegove prireditve in s tem gnotno podpirajo prepotrebno kulturno društvo.

Preganjanje uradnikov, pripadnikov NSS.

Čase avstrijskega trinoštva in korupcije je uvedla naša demokratska stranka proti vsem državljanom, ki so njej nasprotnega mišljenja in ki jim le količkaj more do živega. Dr. Žerjav in drugovi so se dejansko ponižali daleko pod proslulega dr. Sušteršiča. Ni jih sram, da se lotujejo uradnikov, katerim so vezane roke. K ponovnim slučajem nasilstva v Ljubljani so pridružili v najnovejšem času zopet nekaj pristno demokratskih lumparij. Trem uradnikom na Štajerskem so dali potom vlade nalog, da morajo nemudoma odložiti funkcije v naših organizacijah. Niti toliko odloga jim niso dovolili, da bi omenjeni uradniki zamogli odložiti funkcije na občinskih zborih. Ne sme se pa pozabiti, da se je zgodilo to že potem, ko je pokrajinski namestnik označeval evangelij o pravici in poštenosti. Daleč smo prišli! Za JDS pa bo prišel dan obračuna. Razbiti bo treba to tolpo brezprimernih tatov in verižnikov, da ne ostane kamen na kamnu!

Radi bede in stradanja kaznovan.

Upokojenec N. S. je šel v skrajni sili prosjčit pri kmetih krompir. Ujel ga je žandar in aretiral. »Za boga, pustite me« je ihtel upokojenec, »že tri dni nisem ničesar jedel, saj se vam bo enkrat ravno tako godilo.« »Ne pomaga nič, postava je postava«, je odvrnil žandar in in ga odgnal v zapor. Upokojenec je dobil tri dni zopora in ker je beračenje nečasten prestop, bo izgubil pokojnino. Tedaj za vsak dan, ki ni ničesar jedel, en dan zopora. Dobro se ujema. — Ta dogodek nam nudi pretresljivo sliko vse socialne bede, v katero nas je vrgla policajdemokratska brezvestnost. Če ne bomo v najkrajšem času pomedli z ubijalci človeških duš, bomo doživeli vsi usodo ubogega upokojenca.

Ljubljanski mesarji bojkotirajo. Vlada dovoljuje nov izvoz živine.

Ker so občinska sodišča nastavila maksimalne cene za meso, so pričeli mesarji bojkotirati občinstvo; le s težavo se dobi še malenkostne kolčne mesa najslabše vrste. Da se napravi zločinskemu početju mesarskih verižnikov konec, so sklenili zastopniki delavskih strank, da se odvzamejo kriv-

cem obrtne koncesije. — Istočasno pa je vlada nanovo dovolila izvoz velikega števila naše živine, ki gre mimo naših oči v Italijo!

Občinska sodišča se odpravijo.

Kakor znano so bila nedavno ustanovljena občinska sodišča za pobijanje draginje. Poslovala so izborno! Ker so pa ta sodišča dooločala maksimalne cene in stopaja verižniškim manipulacijam energično na prste, so se čutili naši »reelni« trgovci prikrajšanim na čezmernem dobčku in so zakričali, da se je slišalo v Beograd. Vlada se je zatranih izkoriščevalcev usmili in je zadržala občinskim sodiščem vrat! Verižniki se bodo z vladno pomočjo zopet oddahnili.

Neznosna beda delavstva in uradništva.

Vsled skokoma se dvigajočih cen življnjskih potrebščin je zašlo delavstvo in uradništvo v najnujšo bedo. Zasluzek znaša komaj eno četrtino predvojnega zasluzka, ki že takrat ni zadostoval. Vse prošnje in opozoritve so brezuspešne, ker vladajoče stranke nimajo volje, da bi bedi odpomogle; brigajo se le za verižnike, katerim se dovoljuje neomejen izvoz. Nameščenci vse kategorij so besni, da morajo stradati v državi, kjer se takorekoč čeda med in mika. Verižniki bi, kakor vse kaze, najraje spravili očete v ječo, otroke k beračenju, ženske pa v sramoto! Druzega pri tem izsesavanju ne bo preostalo.

Osrednja zveza javnih nameščencev in upokojencev — spi!

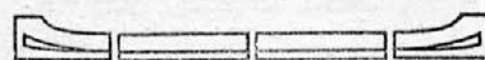
Dan za dnem nas sleparijo kapitalistični listi s povišanjem draginskih doklad. Uspel je ta, da so cene že danes tako narasle, da bi tudi že neštetokrat objavljenе nove doklade niti približno več ne zadostovale. Verižniki so bodoče dobčke že vnaprej spravili. — Krivdo na tem nosita demokratska stranka in zveza javnih nameščencev, ki je v demokratskih rokah in ki niti s prstom ne migne v prospah organizirancev. Ne zdi se jej vredno, da bi sklicala javen shod nameščencev, ker se boji obračuna zaradi demokratskih mahinacij. Z vodstvom bomo pa o prvi priliki temeljito pomedli.

Stedenje v državni upravi.

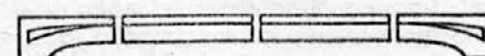
Finančni odbor zahteva, da morajo posamezna ministrstva skrčiti primanjkljaj v državnem proračunu za 86 milijonov dinarjev. Po dosedanem skrčenju bi znašali prihranki 56 milijonov dinarjev. Predlagalo se je, naj se odpusti v posameznih ministrstvih neukazne in nestrokovnjaške uradnike.

ponavljali. Tako se ni zamogel na primer brez skrajne odločnosti nikdar spustiti v kak rudnik ali jamo, niti da bi vstrpel ob vznožju kakega nasipa; v sanjah so se mu pogostoma pojavljale jasne slike prestane groze.

Zanimivo je končno, da je znašal premer zemeljske plasti, ki ga je težila, komaj dva metra. »Morda bi se komu čudno zdelo, da je zamogla tako slaba plast zemlje onemogočiti vsakoršno gibanje; kdor se je pa kedaj na morskem obrežju zabaval s tem, da je zlezel pod kup sipe, ali pokrnil le roko ali nogo s peskom, bo stvar razumel.

Pridobivaite nove naročnike!

Da se doseže omenjeni prihranek, se je finančni odbor razdelil v pet odsekov, ki naj že v treh dneh izvrši svojo nalogo.

Olajšave na državnih železnicah.

Ministrstvo saobračaja je izdalo naredbo glede olajšav za voznje po državnih železnicah. Do polovične vozne cene trkrat na leto imajo: 1. aktivni častniki v civilni obleki in njihove rodbine; 2. vojaški uradniki, civilni in državni uradniki, učitelji, igralci drž. gledališč, poduradniki, praktikantje in drz. sluge, otroci umrlih uradnikov in upokojeencev in sicer vsiji uradniki in njih rodbine v vseh treh razredih, nižji uradniki v 2. in 3., praktikantje in sluge v 3. razredu; 3. podčasniki, vojaki, zandarji in financarji, kadar potujejo v civilni in njihove rodbine, ako je mož vsaj tri leta v državni službi; 4. igralci in igralke starih in potujočih gledališč, kadar prirejajo tujeje. Do ene četrtine vozne cene imajo pravico dijaki in učenci vseh držav in ljudskih sol in gojenci vojnih akademij, kadar potujejo v začetku solskega leta v sol in koncem solskega leta domov. Nadarje vedno, kadar prirejajo pod vodstvom svojega učiteljsva izlete v skupinah najmanj po 10 oseb. Siro-maši dijaki imajo tako ugodnost tudi o božičnih in venkončnih praznikih na temelju potrdila solskega vodstva. Dijaki morajo imeti posebe legitima-cije s fotografijo, legitimacije za ostale osebe izda železniska direkcija. — Invalidi imajo poleg brezplačne voznje za dolocene prianke se trkrat na leto pravico do polovične karte za privatna potovanja na podlagi posebne legitimacije, ki jih izda predsedništvo njihovega Udruženja. Ta pravica velja le za osebne in mešane vlake. — Uredništva dnevnikov imajo pravo na brezplačno letno karto 1. razreda.

Povišane draginjske in rodbinske do-klade tobacnemu delavstvu.

Do definitivne regulacije plač se v Ljubljani takoj povišajo osebne doklade za nadglednike za 4 dinarje, za gasilske čuvaje 3 din., za protesijoniste 6 din., za ženske 2 din., za delavce iz-pod enega leta službe 2 din., za ženske 1 din. Tudi rodbinski dodatek se zviša za 1 din. anevno. Povišanje velja od 1. decembra t. l.

Delitev Slovenije v dve oblasti.

Srdit boj se vrši zadnje tedne radi delitve Slovenije v dve oblasti. Velika večina Slovencev je proti delitvi. Večim se je priključil tudi pokrajinski namestnik Hribar, ki se je izrekel za enotno Slovenijo in še le za skrajni slučaj privolil pod gotovimi pogoji v delitev. Zanimivo je, da so se celo demokratske stare struje izrekli proti delitvi tako, da se lahko reče, da so za delitev edino le Jutrovci in pa prebivalci Maribora z okolico; slednji seveda iz krajevnih in gospodarskih raz-logov. Dvomljivo pa je, če so krajevne koristi Maribora tolike važnosti, da bi kazalo vsled tega razbiti celo Slovenijo, ki tvori zaokroženo gospodarsko enoto v skrajnem severozapadu države. Tudi zaslužnjeni bratje v Korotanu in ob Soči bi našli več zaslonbe v enotni nego v razteleseni Sloveniji. Vsekakor pa bo treba tudi v tem slučaju vpoštevati večino ljudske volje. Kakor smo proti vsakemu pl. menske-mu separatizmu, se bomo tudi odločno zoperstavili diktaturi vladajočih pe-ščiče! — in to kljub mariborskemu glasovanju.

Tihotapstvo z valutami.

Dan za dnem prinaša časopisje nova odkritja o korupcijskih in tihotapskih aferah, a vse to ni nič proti vsemu, kar se dogaja za zagrinjalom in o čemer svet nikdar ne izve. Značilno je, da so udeleženi pri takih umazanih poslih ljudje iz najvišje družbe. Temu dejstvu je pripisovati okolnost, da se navadno ničesar gotovega ne izve in da ostanejo krivci nekaznovani. Ta strup korupcije se je žalibog zanesel tudi v Slovenijo in največjo krivdo pri tem ima demokratska stranka, ki take zločine krije in h kateri stranki pripada tudi ogromna večina valutnih zločincev. — V Mariboru so prijeli te dni tihotapko, ki je znosila na tisoče dolarjev v Avstrijo in tam delala krasne kupčije. Vozila se je skoro vsak

teden, dokler je ni oblast zasačila. — Prejela je zaslužno kazen: zaplembo dolarjev in šest mesecev zopora. Toda nekaj moti čitatelja te vesti. Dočim jutrovski list brezobzirno imenuje ime zasačene tihotapke, previdno zamolči imeni sokrivega bančnega ravnatelja in prokurista; tudi o kaznovanju sokrivcev ni slišati besede. Ali so vezi tako ozke? In še nekaj je pozabil omeniti kapitalistični list: kako pa je prišla omenjena tihotapka do neštetihi potnih dovoljenj, ko je vendar znano, da se mora najpoštenjši človek skozi tedne mučiti, da si izposluje dovoljenje za enkratno nujno potovanje? Kdo pa ima v rokah vlado in policijo? Naj si bo kakor hoče: vsem škandalom, korupciji, tihotapstvu in draginji je kriv gnili demokratski režim.

Kam je šel denar komunistov.

»Novi čas« piše: Dr. Žerjav ima tudi svojo delavsko organizacijo, »Šam-mostojno strokovno delavsko Unijo«. Predsednik po imenu je bivši komunist Curhalek, tajnik pa znani Zupanc, ki je »špilal« že vse barve. Ta mož pisari raznim znanecem, zakaj naj bi delavec ne bil tberalec ter tako vabi v Žerjavovo organizacijo. Pri nekem pomenku je povedal, da ima ta Žerjavova organizacija veliko denarja. Dejal je, da ima 3 milijone na razpolago, katere je zaplenila vlada komunistom. To je zanimivo priznanje — seveda če je gospod Zupanc govoril resnico — ki nam razkriva tudi tajnost, da to ni le Žerjavova marveč tudi vladna organizacija tistih delavcev, ki bi radi tičali pod vlado bankokratov.

Afera polkovnika Vasiča

Beogradska »Politika« javlja, da je bilo blago, katera sta hotela polkovnik Vasič in podpolkovnik Sretenović obesiti našemu vojnemu ministrstvu, kupljeno od dunajskega trgovca Vignati-ja. Vignati je kupil blago iz demobilizacijske mase za dva milijona dinarjev Vasič pa je hotel, da vojno minist-rstvo v Beogradu plača 11 mil. dinarjev za isto blago. Od te svote bi bil moral dobiti Sretenović 1 milijon dinarjev, ostanek pa bi si bila razdelila Vignati in Vasič.

O starem in o mladem Pašiču.

Cicvarič piše v »Beogradskom Dnevniku«, da je stari Pašič sicer bogat, toda precej skop. Njegov sin pa je lahkooživec, ki stane starega Pašiča silne novce in uganja škandal za škandalom, tako da so mu v Parizu prepovedali celo vstop v neko boljše kavarno. Nedavno je razbil v Beogradu veliko gostilniško okno, za katero je moral plačati 6000 dinarjev za škodo. Ženi je kupil zimsko sukno za stotisoč dinarjev. Sedaj si bo sezidal v Beogradu krasno, luksuzno urejeno palačo, ki bo lahko tekmovala s kraljevim dvorcem. Denar, ki ga troši, si je zaslužil s »trgovino« s sladkorjem, z orožjem in municijo, pri volih in ovcah itd. On sicer ni trgovec, toda oče njegov ima dobro ime...

Zalostna usoda častnika Wranglove armade.

Dne 27. novembra ob 11. uri zvečer se je v Bohinjski Bistrici smrtno s samokresom ustrelil v glavo polkovnik Wranglove armade, baron Ugon Jurgenson Volkenwid, doma iz Rige. Bil je star šele 26 let in mnogokrat v bojih ranjen, posebno v glavo. Ruski car mu je bil vedno pred očmi. Pri obmejnih straži je služil kot korporal in zivel v neugodnih razmerah. Po veri je bil protestant. Zelo inteligenčen človek. Tovariši oficirji so ga pokopali na pokopališču v Bohinjski Bistrici po pravoslavnem obredu.

Cankarjeva proslava »Bratstva«.

Mladinsko izobraževalno društvo »Bratstvo« je pripravilo za svoje člane lepo Cankarjevo proslavo. Proslava, ki se je vršila v nedeljo popoldan pri »Zlatorogu« je otvoril br. Kravos. O Cankarjevem življenju je predaval br. Kozina. Predavanju je sledila razlaga raznih Cankarjevih citatov. Nadvse lepo uspelo proslavo je zaključil br. Kravos z trikratnim »slava« klicem neumrlemu geniju Ivanu Cankarju. »Bratstvo« bo v najkrajšem času priredilo članski »Cankarjev« večer na katerem se bo poleg predavanja tudi recitalo in razlagalo njegove citate. »Bratstvo« poka-

zuje s takimi prireditvami, da je kos njegovemu kulturnemu delu in da se zaveda kaj je bil Cankar naši mladini. Slava Cankarjevemu spominu.

Gregorčičeve slavnosti

se po naši deželji lepo vršijo. Skoraj ni vasi z izobraževalnim društvom, ki bi ne bilo počastilo Gregorčičevega spomina s prireditvijo. Deklamacije, petje, govor — vse o Gregorčiču. Naše srce je radostno, ko pomislimo, kako je naše ljudstvo disciplinirano, navdušeno. En sam poziv v časopisih in že je bilo ljudstvo na svojem mestu, že imamo celo vrsto poročil o slavnostih, o večerih, ki pričajo, da je ljudstvo zrelo in se zaveda pomena, ki ga ima pesnik za nas in taki večerji za splošnost, ko se znova obnovimo v Gregorčičevem duhu in ponovimo prisego našemu narodu. Videli smo slavnosti v Kobaridu, Kamniah, Štandrežu, Mirnu, Medani itd. Ne moremo naštetih vseh krajev, posebno danes, ko je stavka prekinila poročanje v časopisih. Stavka je tudi zaenkrat zabranila, da se ni mogla slavnost vršiti v Solkanu in v Gorici; vrši se pozneje.

Ljudsko štetje v Julijski Benečiji.

Italija pripravlja prvo ljudsko štetje v novih pokrajinah: na Goriškem, v Trstu in Istri. Kdor pozna Italijo, se ne bo čudil, da skuša italijanski nacionalizem to priliko porabiti na najnižkotnejši način v to, da kolikor se da povzroči slovanski značaj teh pokrajin. Ne da da je Italija pridržala preračunjeni način štetja po občevalnem jeziku,

Poročila z dežele.

Jeseniška afera.

V zadnjem času se je odigrala na Jesenicah odnosno na Blejski Dobravi čedna afera. Nekaj nadut nemčur inž. B je namreč odpustil iz službe narodnozavednega mojstra Kremžarja le radi tega, ker se je organiziral v »Narodno-socialno zvezo«. *Osrednje vodstvo NSZ je takoj ukrenilo vse potrebne korake v zaščito svojega organiziranja in doseglo lep uspeh.* Glavni ravnatelj K. S. D. g. Noot je lojalno postopal in uvidel, da se je mojstru Kremžarju zgodila krivica in ga je hotel zopet sprejeti v službo. Tudi je g. ravnatelj Noot dal takoj javno razglasiti na tovarniških deskah, da so vsa očitanja mojstru Kremžarju izmišljena in da se istemu mojstru ne more ničesar očitati. Mojster Kremžar je pa sam uvidel, da ne more več hlapčevati tako nadutemu gospodu, kot je inž. B. in je sam prošil za odpust in odškodnino. — G. ravnatelj Noot je tudi tu postopal lojalno in je odmeril mojstru Kremžarju trimesečno anticipatno plačo z vsemi dokladi, tako, da je Kremžar dobil popolno zadoščenje in odškodnino.

To so dejstva, ki odgovarjajo resnici, ker imamo v rokah originalno pismo g. ravnatelja Noota, v katerem je vse to navedeno. Vprašamo sedaj g. »sodruka« Jerana in njegovega »kovinarnja«, da li priznata laž in njih lažna poročila. In resnicoljuben »Naprej«, bo li dal zadoščenje mojstru Kremžarju? Gospodje »sodrugji«, poznali smo vas enkrat kot bolj lojalne, ne moremo pa tega danes trditi o Vas. Če komu storite krivico, jo popravite! Sicer pa smo prepričani, da tega ne boste storili, ker Vaš sodrug Jeran brez laži ne more živeti in je tudi težko lastnega pristaša postaviti na — laž. Pripominjamo pa, da ste se poslužili v zadnjem času vseh sredstev, da bi nam škodovali in skušali razbiti novoustanovljeno podružnico NSZ na Dobravi, pa le ni šlo, kaj? Narodnozavedni delavci so možakarji, strahovanja raznih »otročajev« jih ne moti in ne straši. Mnogo boja so že poskusili in vedo dobro, da je vsak začetek težak. Čim težji je začetek in boj, tem lepša zmaga. Tovariši! Naprej! Ne udajte se in bodite vedno pripravljene na take izpade, ter jih krepko odbite. Narodnozavedni delavci, vsi v naš krog, ker lahka bo naša trnjeva pot in sigurna bo zmaga.

Blejska Dobra.

V zadnjem času smo b'li tukaj hud boj med ravnateljem Beckerjem in na-

ampak se bo ta točka vpisavala v posebne pole, s katerimi bodo hodili uravnaki od hiše do hiše in jih izpolnjevali sami! Stranka sama v to polo niti vprogeca ne bo imela. Dotična pola vsebuje tri vprašanja. 1. Kateri neitalijanski jezik rabi družina? 2. Konko članov družine zna zaostno italijanski jezik ali kako italijansko narečje? Politično društvo »Enost« v Trstu poziva Jugoslovane, naj se do skrajnih mej arze značajno, a kdor pritisku ne bi mogel odoljeti, naj skuša na druge načine izkazati svoje jugoslovanstvo. Odenem poziva rojake, naj mu naznajo vsako zlorabo in protizakonitost.

Češkoslovaški častniki v naši armadi.

Te dni so se vrnil v Beograd z dopusta iz Češkoslovaške mladi češkoslovaški častniki, ki so dovršili našo vojno akademijo. Uvrščeni bodo kot podporučniki v naše polke, v katerih bodo služili leto dni v svrhu praktične izpopolnitve.

Meščanske šole ne pridejo pod ljudsko-šolski zakon.

V glavnem prosvetnem svetu se je nadaljevala razprava o načrtu ljudsko-šolskega zakona. V poslednji seji se je razpravljalo, ali naj se v ljudsko-šolski zakon uvrste tudi meščanske šole, ali pa naj se za meščanske šole ustvari poseben zakon. Po razpravi, ki so se je udeležili skoro vsi člani prosvetnega sveta, se je vršilo glasovanje, pri katerem je bilo z večino sklenjeno, naj ljudsko-šolski zakon ne obsega meščanskih šol.

rodno zavednim delavcem. Ta dični gospod Becker je odpustil iz službe mojstra Kremžarja in mu očital več pregreškov. Po jako ostri intervenciji Narodno-socialne zveze se je pokazalo, da se je g. Becker oprjel vsakega umazanega sredstva, da škoduje našemu delavstvu. Gospod ravnatelj Noot se je takrat pokazal jako lojalnim in postopal brezobzirno pri preiskavi. Tudi je dal popolno zadoščenje tov. Kremžarju in s tem pokazal, da stoji na strani pravice.

Za danes le toliko. K stvari se povrnemo ko bo popolnoma razčiščena. Tudi se povrnemo k umazanem gonjam »ausländerja« Beckerja.

Dobra pri Bledu.

Dopisnika, ki se je v zadnjem »Napreju« tako razkorčil in ki je pričel tako »stvarno« pisariti bi opozorili samo na nekaj. Trikrat premisli, trikrat prevdari in potem napiši. Če se pa hočeš lagati — sevé potem ni treba misliti, ker laž sama od sebe pride. Dopisnik se spodtika na našo nezmožnost — no, žnjim se o zmožnosti ne bomo prekljali. Mi znamo kar znamo, kosati se pa z Vami nočemo, da Vam ne napravim sramote. To pa res verujemo, da Vas štiriperesna deteljica bode v oči, pa vas bo tudi še bodla. Deteljica raste in bo rasla, ker živi v delavstvu in resnici. Vaša internacionala se pa pogreza v blato in bo sčasoma segnila. »Sodrugji!« Le tako naprej obrekuje in lažite! Daleč ne pridete, ker so v laži kratke noge. Nam pa le delajte še reklamo, zato smo Vam hvaležni. Živeči narodno zavedni delavci. — Narodni kovinar.

Ličja.

Tu pri nas vse po starem. Zadnje dneve smo dobili odgovor dunajskega ravnateljstva, iz katerega je razvidno, da imajo gospodje veleindustrijalci polne malhe, da so prenasiti in nočejo poznati delavske bede. Povemo jim pa prav lahko, da je delavec pri nas največji trpin in zahteva zato, da se njegove upravičene zahteve upoštevajo.

Nočemo nič tujega, hočemo le svoje, hočemo biti enkrat siti.

Zagorje ob Savi.

Kisovško obratno vodstvo je odslavilo nekega delavca, česč, da je nosil premog domov, kar pa dotični odločno zanika. Mislimo, da ima o krivdi ali nekrivdi odločiti sodišče, ne pa kdo drugi, pa najsibó to tudi sam g. inženir Klotz. Gospodom pa svetujemo, naj se

nikar ne igrajo z ognjem; saj jim menuda ni neznano, kaksno je razpoloženje med delavstvom. — V kratkem bo menca razpisana rudniška restavracija. Čuje se, da renektirajo nanjo ljube, ki imajo že itak svoje gostilne in brez tega zaguarano eksistenco; in v zvezi s tem se govori še marsikaj, o čemur pa za enkrat molčimo. Opozorjamo pa ravnateljstvo, naj se ozira samo na take ljudi, ki so res potrebni. — Invalidov in ljudi, za težko celo nesposobnih imamo dovolj. — Za prevoz ponesrečenega **ivana zerkó** iz Ljubljane v Zagorje je nabrala podružnica **nad 12.000 K.** tako, da ostane še lepa vsota za roduimo pokojnika. Vsem darovalcem, posebno pa vrlemo Zagorskem delavstvu, ki je od svojih pienh plač v veliki meri pripomoglo, da se ojaša golje nesrečni rodomi, najiskrenejša zahvala!

Šoštanj.

Tudi tukaj se je slavil Miklavž na enak nvaevreden način kakor v drugih obmejnih krajih naše domovine; podpri se je naš nadebudni narodni naraščaj s primernimi darui. Vso stvar je vodil vrli Sokol, ki je nabiral denar in darove. Darila otrokom so bila za vsakdanjo potrebo (živina, učila itd.) rabljive reči, ki so se razdelile potrebam posameznikov primerno.

Za oglasle pa je še preredil Sokol veseligró erodejanko »Vedečevaiko«, katero so zopet igrali igralci začetniki (Sokoli) s prav dobrim uspehom.

Taka prireditve koristi narodni stvari, več kakor marsikatero veselica ali tudi marsikatero praznvanje, ker se spomin Miklavža k narodnemu delovanju tudi podpira s socialnim dejanjem t. j. s popravljanjem revnih otrok, katerim ostane tako naravno-socialno delo trajno v spominu in torej vpliva narodno-vzgojno.

Hoče pri Mariboru.

Kakor splošno znano, znajo vsa inozemska podjetja zlasti pa nemška kaj dobro izkoriščati svoje delavce. — Tako tudi v naši prepojini železniških pragov ne manjka tega režima. — Vendar pa moramo pibiti, da se je ta lumparija, odkar smo vsi delavci organizirani v NSZ, precej polegla. Poprej so nas plačevali slabše nego kjerkoli drugod, dokler se ni za nas zavzel poslanec Brandner. Ker je pa od tistega časa pa do sedaj narasla draginja od 50—100 %, smo se kratkomalo

tudi mi potom svoje kraj. org. zopet obrnili na našega šefa ter zaht. vali primerno zvišanje. Nismo sicer vsega dosegli, vendar pa lahko zabelježimo precejšnji uspeh, katerega hočemo ob novem letu pravično izpolniti.

Iz dna srca kličemo našim sobratom delavcem, ki so razkropljeni po raznih političnih strankah, pričakujoč pomoči in boljših časov: »Pustite politiko v miru!« oklenite se naše Narodno soc. zveze, kot zgolj gospodarske org. splošnega delavstva in uvideli boste, da je edino le ta organizacija za proletarca in naš dobrobit.

Zatorej bratje delavci! pristopajte brez ozira na svoje pol. mišljenje v to našo zvezno organizacijo Jugoslov. delavstva, kajti le v združenju NSZ je naša moč in rešenje.

Iz Ruš pri Mariboru.

Pretečeno soboto dne 3. t. m. se je sešel tukajšnji pripravljalni odbor NSZ, na katerem je poročal tovariš Žunderl iz Maribora.

Izčrpno je podal ves program NSZ ter tako živo orisal veliki pomen te organizacije delavstva in podprl sleherno točko s takimi dokazili, da bi mu ne mogel nihče ugovarjati oziroma izpodbijati.

Iz njegovih izvajanj se je jasno pokazalo, da delavcu absolutno ni upati rešitve izpod izkoriščevalnega velekapitalizma potom političnih strank, — kajti zdaj so te, zdaj one pol. stranke na vladi. Vsaka izmed teh pa skrbi le za svoje pristaše, nikakor pa ne za splošno dobrobit državljanov. Ako pa bodo imeli vsi normalni in umstveni delavci svojo strokovno, gospodarsko in nepolitčno organizacijo, kakor je naša NSZ, se bodo pa morale vse v vladi zastopane pol. stranke ozirati na naše upravičene zahteve, ako se bodo hotele ogniti brci, — samoobsebi razumljivim konsekvencam.

Ustanovila se je kraj. plačilnica NSZ, katera začne takoj z nabiranjem članov in rednim poslovanjem.

Upamo, da se nam posreči v najkrajšem času prirediti sijajni šof NSZ ter se v tej zadevi združiti v ono mogočno gospodarsko skupino, ki bo postala v doglednem času zmagovateljica nad vsem izkoriščevalnim kapitalizmom, njegovimi propagatorji in apostoli.

Zato živela naša org. NSZ, tebi veljaj vse naše zaupanje!

Socialno gibanje.

Osem in deseturni delavnik.

Vladne stranke so izdelale novi načrt za ureditev delavnega časa. Sklenjeno je bilo, da v rudarskih in industrijskih podjetjih ostane osemurni delavnik, ki se sme podaljšati za 1 uro, ako se zato izjavi stiri petine delavstva s tajnim glasovanjem. Podaljšano delo pa mora biti plačano kot nadurno delo. Za industrijsk. podjetja se smatrajo tista, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev. Vsa ostala podjetja pa se razdele v tri skupine, v katerih bo veljal 8, 9 in 10-urni delavnik po predpisih ministrstva za socialno politiko sporazumno z ministrom trgovine in industrije in po zaslisanju trgovskih in delavskih zbornic. Zakonodajni odbor je po daljši razpravi vrnil načrt sekciji v končno ureditev.

Poučljivi tečaji o negovanju novorojenčkov in otrok.

Po mestih in na deželi se vrše predavanja s slikami o različnih boleznih, kar je zelo potrebno in se opaža veliko zanimanje za to. Pa je še ena. Dekleta vseh slojev se uče kuhati, šivati, gospodinjiti in plesati na vse viže — a o negovanju otrok nobena nič ne ve, če stopi v zakon. Otrok in mati sta oba reveža in s smrtjo navadno plača prvi otrok nevednost matere. Ali bi ne bilo umestno, da bi se vpeljali za dekleta poučljivi praktični tečaji o negovanju otrok v Ljubljani?

Kdaj se mislijo izplačati draginjske doklade na milostne pokojnine železniškim vpokojencem?

Koliko časa bodo še stari vpokojenci in vdove, ki so služili pri železnici, nekateri celo 50 let in še več, stra-

dali? Znano je, da je železniško ministrstvo draginjske doklade na milostne pokojnine že reguliralo. Kaj pa pomaga regulacija, ako se ne izvede? Gospodje, ki imate usodo teh ubogih vpokojencev v rokah, ne pustite, da železniške uprave še nadalje zavlačujejo izplačilo že reguliranih doklad. Zima je tukaj in ti ljudje so brez hrane in kuriva, kaj še le obleka! Ne pustite, da se ta krivica godi še nadalje. Pričakujemo, da se bodo že regulirane draginjske doklade prizadetim nemudoma nakazale. — Društvo vpokojencev južne železnice.

Izplačevanje pokojnin invalidom v inozemstvu.

Ministrstvo za socialno politiko je uredilo izplačevanje pokojnin invalidom in družinam padlih vojakov v inozemstvu. Naši državljani, ki žive v inozemstvu, bodo morali predložiti prošnje za nakazilo pokojnin našim diplomatskim in konzularnim zastopnikom na tujem. Ti zastopniki bodo odposlali prošnje pristojnim invalidskim sodiščem, oziroma pokrajinskim upravam, ki bodo o njih sklepala ter jih predložila ministrstvu za socialno politiko v svrhu končnega odobrenja izplačevanja pokojnin v inozemstvo.

Poziv blagim Slovenkam in Slovencem.

»Kolo jugoslovenskih sester« v Ljubljani si je nadelo nalogo, da obleče za Božič vsaj najrevnejše med revnimi ljubljanskimi otroci. V ta namen je dobilo od »Jugoslovenske Matic« precej blaga za obleke ter članice že pridno šivajo. Tudi ljubljanska občina hoče prispevati k temu lepemu pod-

jetju. In Vi, dobri Ljubljančani, takisto ne odrečete svoje pomoči, Vi, ki ste vedno na mestu, kadar treba sušiti solze, blažiti bedo, lajšati obup. Vi, očetje, možje, strici, bratje, ženini... ko hoste kupovali svojim dragim svile, baržuna, kozuhovine, čreveljčkov, parfumov, preprog, nakitja i. dr., spomnite se takrat, da jih je na tisoče in tisoče, ki nimajo niti najpotrebnejšega. Vas, Ljubljančanke, vse, ki ste blagih src ter dobrih in spretnih rok, pa rotimo, pridite v prav velikem številu! Pomagajte šivati oblačila, da pripravimo ubožnim ljubljanskim bratcem in sestricam tople božične darove! Vsaka, ki količkaj more, naj žrtvuje vsaj par ur, da z dejanjem pripomore k ublažitvi bede siromašnih, prezebajočih otrok. Zve prirojene obleke za šivanje dobite v društveni sobi »Kola jugoslovenskih sester«, Šolski drevored 2/II., kjer se sprejemajo tudi darila v blagu ali denarju za siromašno deco vsak dan od 9. do 11. dopoldne.

Strokovni vestnik.

Narodno-socialna zveza za Trboveljske rudarje.

V zadnjem času je Trboveljska družba pričela odtegovati rudarjem dohodninski davek kar za pol leta nazaj. Seve so ti odtegljaji bili precejšnji udarci za rudarje, ki imajo že itak malo plačo. Odtegovalo se je na primer od 1200 do 2400 kron, kar je danes cel kapital za bednega delavca. Rudarji so se obrnili na vodstvo NSZ, naj bi isto skušalo doseči vsaj to, da bi se dohodninski davek odtegoval v mesečnih obrokih. Vodstvo NSZ se je obrnilo na kompetentne faktorje in doseglo, da se rudarjem odteguje dohodninski davek v malih mesečnih obrokih. Narodno socialna zveza je s tem korakom pokazala, da pozna bedo delavstva in da je vedno pripravljena pomagati vsakemu, ki se k njej zateče. Tudi je s tem pokazala NSZ, da si je svesta naloge, za katero je ustanovljena. Njen cilj pomagati trpinu izpolnjuje najvestneje in to je njeno najboljšo izpričevalo. Čast taki zvezi!

Članom podružnice Narodno-Socialne Zveze

mesta Maribor se sporoča, da blagovolijo odslej naprej plačevati članarino direktno pri tajništvu Narodno-Socialne Zveze, ki se nahaja na Grajskem trgu 1. Vsak član naj skrbi, da opravi to svojo dolžnost vsaj do desetega meseca za celi mesec vnaprej, s seboj naj pa prinese svojo člansko knjižico, da se mu v njej potrdi vplačani znesek. Kdor pa bi temu pozivu ne ugodil in bi plačevanje članarine par mesecev opustil, se ga smatra kot izstopivšega člana. Zato tovariši, bodite točni in vztrajni!

Tajništvo Narodno-Socialne Zveze v Mariboru.

Iz stranke.

Krajevna organizacija NSS Prevalje naj nemudoma sporoči strankinemu tajništvu, na čegav naslov naj se pošiljajo dopisi itd., ker je tov. Bezjak, na katerega so se naslavljali dopisi, premeščen iz Prevalj. Javite nujno, ker imamo več dopisov za kraj. organizacijo!

Opomin!

Vsi oni cenjeni naročniki, ki so še na zaostanku z naročnino, so prejel o tem v novembru pismena obvestila s položnico. Ker se nekateri do sedaj še niso odzvali in plačali zaostanka, se obračamo še tem po-

tom enkrat na njih in jih prosimo poravnave. Tudi mi moramo spraviti nase račune v reu, ker isto se vuza h koncu. Ako kao seaaj ne more pa-čau, pa je na vsak način potreono, aa nas vsaj obvesti zaraj ne plača, in reuaj namerava plačau. — Vemo, aa je vsakomur nuua za denar, mi sauu obuuuio io! Zato pa smo pri-pravjeni, ako tu arugace uuu pocakati, ireja nam je io ie naznanu. — Pri tej priuki apearau na naše krajevne organizacije, aa uuu one ae.u-jejo v tem smisu na podagi seznamov, ki ju uuuo prejele pruuuanje au. Uprava »Nove Prave«.

To in ono.

Tožni spomini. V bratski vzajemnosti povečujeta veličino nemškega jezika in nemške kulture glasilo celjskih neodresencev in »Siovencev«.

Groboskrunstvo. Puščice, ki jih je naperil Cankarjev genij v zaščito jugoslovenskega proletarca proti nemško-kapitalističnemu izkorisčevalcu, je naperil »Novi Cas« zlohotno proti Beogradu.

Strahovito zatiranje. Ker ne pustimo jugoslovenskih otrok v naših šolah še nadalje ponemčevati, kriči švaba o zatiranju Nemcev.

Koalicije s klerikalci iščejo demokratije. Liberalci Davidovič je za božjo voljo prosil klerikalca Korosca, da mu pomaga »vladati«.

Prememba posesti. Dr. Kukovec je odstopil svoj ministrski portfelj dr. Žerjavu; kupna cena je še javna tajnost.

V četrtem razredu bi se bil rad vozil »Pondeljek« žalostnega spomina; odšel je v večnost peš z nahrbtnikom do gov.

Testament. Pred poginom je zvrnil »Pondeljek« golido gnoja proti Bleiweisovi cesti. H. H. Evers.

Klaverna smrt. Poginil je tednik za pornografijo, defraudacijo in korupcijo. »Pondeljka« ni več! Zmanjkalo mu je hrane iz vladnih jastli.

Novo avstrijsko odlikovanje se v kratkem pričakuje za urednika »Mlinškega kamna«.

Razno.

Veliki draginjski izgredi na Dunaju.

V znak protesta proti neznosni draginji so 1. decembra delavci floridsdorfskih tovarn stopili v stavko. Da delavce pomirijo, so socialni demokrati, ki so v vladi, od državnega kanclerja zahtevali stroge kazni za špekulante in podobne pijavke, človeške družbe, uvedbo davka na imovino in sploh izvedbo pravičnega finančnega načrta. Delavstvo pa se s tem seveda ni pomirilo, ampak je priredilo demonstracijo po celem mestu. Demonstracijo so vodili komunistični elementi, seveda so to priliko porabili tudi drugi elementi. Množica je po tramvajih napadala verižnike, bogataše in zlasti elegantno oblečene dame, ki se šopirijo v svojih dragocenih toaletah, dočim revne delavske matere hodijo v cunjah. Množica je opustošila zlasti »Bristol«, kjer se zbirajo »valutenšiberji« in podobra »elegantna« družba, ki pije ljudsko kri. Posebno so se ljudje spravili na žide. Med izgredi je bilo mnogo oseb več ali manj ranjenih. Zelo trda je predla na Kärntnerci nekemu bogatašu, ki se

je v prvih trenutkih izgredov peljal po ulici v avtomobilu. Množica je besna planila nadenj in ga začela tepsti. V sprevedu so nosili tudi vislice, katere so takoj postavili pred avtomobil. Izgredniki so že bogatincu zadrgnili vrh okolu vratu. Pravčasno je posegla vmes številnejša straža, ki je moža rešila smrti. Pretepenih pa je bilo tudi mnogo elegantnih dam in gospodov. Vsled raznih zločinskih elementov, ki so to priliko uporabili, je prislo tudi do obžalovanja vrednih plenitev pri mnogih poštenih trgovcih. Socialna demokracija odklanja odgovornost za dogodke, ki so povzročili škodo na milijarde, ostalo meščansko časopisje pripisuje krivdo na dogodkih splošno komunistom.

Landrov učenec.

Te dni je stal pred nekim londonskim sodiščem privatni uradnik Atkinson Appleton radi poligamije. Star je šele 25 let. Pred dvema leti se je oženil in zakon je bil nekaj časa srečen. Naenkrat pa je začel svojo ženo sovražiti in jo končno vrgel iz stanovanja. Tri dni potem se je oženil z neko 20 letno deklico. Istočasno pa je bil zaročen še z tremi mladimi damami, ter jim obetal zakon še pred božičem. Tudi on se je znal okoristiti z denarjem svojih zaročenk. Med tem pa ga

je policija prijela, preden je mogel slediti svojemu »vzoru«. Umoril ni namreč nobene zaročenke. V preiskovalnem zaporu ni hotel sprejeti skoro pet dni nikake hrane ter je tako oslabel, da so ga morali prepeljati v bolnico. Ta štrajk se mu pa menda ni posebno priljubil, ker se je popolnoma pomiril s svojo usodo. Obsojen je na dve leti ječe.

Plašljivi ženin.

V Londonu je prišel v ženitbeni urad mladi par, želeč se poročiti. Ko je prišlo do odločilnega momenta, da ženin jasno izjavi, da je pripravljena stopiti v zakon s svojo družico, tedaj ženin na vprašanje uradnikovo preplašeno vzklikne: »Ne, tega ne preživim, to je tako strašno!« Uradnik seveda hoče pojasniti, toda ženin ubeži kar molče iz ženitbenega urada. Kasneje se je ta mladi par še dva ali trikrat vrnil do urada, toda pred vrati se je ustavil. Končno sta vendar le stopila zopet v urad in nevesta je zaprosila uradnika, naj vnovič prične poročati. To pot je ceremonija uspela in mladi par je bil »zvezan«.

Izdaja konzorcij »Nove Prave«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Vladimir Kravos.

BOGOSLAV KALAŠ

slašičarna

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 3

priporoča veliko izbiro

božičnih daril.

Za preprodajalce primeren popust.

Razširjajte in naročajte
„Novo Pravdo“!

Pnevmatike

za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potreščine priporoča po najnižjih cenah 11-15

M. KUŠTRIN

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

Telefon števil. 470.

Podružnica: Maribor

Jurčičeva ulica št. 9.

Franc Brumat

Ljubljana

6-12

Velikostno manufaktura

Mestni trg št. 25, I. n.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepleskano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj

13-14

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

VELIKA IZBIRA OTROŠKIH VOZIČKOV DVOKOLES IN ŠIVALNIH STROJEV PO CENI:

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28.

Sprejme se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički šivalni in razni stroji.

Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta.

Priporočajoč dobro postržbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhinjo po zelo znižanih cenah, prosim za obilen obisk —

FRANJO STIKLER

Restavracija juž. kolodvor Maribor.

: Slovenska banka :
LJUBLJANA, Kriekov trg 10, nasproti Mestnemu domu.

Vplačana delniška glavica K 30.000.000. — Tel. št. 567. Ček. račun 12.205.

Obreduje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kapital: 20.000.000 kron.

Rezerve okrog 6.000.000 K.

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut - eskompt menic, terjatev, faktur - Akreditivi - Borza. 20-5